

Klubbrepresentasjon på o-løp i Norge og startberettigelse i NM

Bakgrunn

Tradisjonelt har o-løpere holdt seg til én klubb av gangen, geografisk betinget eller valgt av hensyn til sin toppidrettssatsing. Dette har gradvis endret seg og vi ser nå mange løpere som har tilhørighet i flere treningsmiljøer og sågar flere geografisk adskilte miljøer. Enkelte ønsker som en følge av dette å representere flere klubber parallelt, typisk én klubb på o-løp i Norge og en annen klubb på o-løp i Sverige.

Forbundsstyret har med bakgrunn i ovennevnte gjort undersøkelser hos våre naboland og det viser seg at regelverket for klubbrepresentasjon ikke er likt, til tross for en enighet blant de nordiske landene tilbake i 2008. Årsaker til dette kan være tolkning av enigheten som ble nedskrevet samt at situasjonen nå er noe endret i forhold til situasjonen i 2008.

Klubbrepresentasjon på o-løp i Norge

NOFs konkurranseregler gjelder for o-løp arrangert av klubber tilsluttet NOF. Dvs at løpere kan oppleve å bli rammet av NOFs konkurranseregler når de vil konkurrere i Norge, selv om det er andre regler i det landet de bor og eventuelt for klubbrepresentasjon i andre land de har tilknytning til.

For ordinære konkurranser er det naturlig å beholde en ordning der løpere som representerer en utenlandsk klubb får konkurrere i Norge. I åpne klasser og i kategorien Nærløp kan som kjent hvem som helst delta, med eller uten klubbmedlemskap.

Det er tre ulike hovedprinsipper som kan anvendes for deltakelse på o-løp i Norge:

- A. En løper kan kun representere én og samme klubb (inkludert deltakelse i andre land).
- B. En løper kan representere én klubb i Norge, og ellers representere andre klubber.
- C. En løper kan representere flere klubber parallelt, også i Norge.

Dagens norske regelverk innebærer alternativ A ovenfor.

Forbundet har behov for å inkludere klubbtilhørighet i kontrakten for landslagsløpere, slik at det er forutsigbart både klubb og forbund hvem som er kontaktpunkt og har organisatorisk ansvar for løperen.

Mens Norge praktiserer alternativ A, praktiserer Sverige alternativ B, noe som skaper forvirring om regelverket hos utøverne. Videre har det norske regelverket diverse tilpasninger, noe som innebærer en forskjell mellom Norden og utenfor. I tillegg har Norge spesialregel for NM som gjør at norske statsborgere i utenlandsk klubb kan løpe NM for sin norske klubb, selv om vi praktiserer alternativ A.

I tillegg til hovedprinsippene over er det behov for to elementer for overgangsregler:

- Antall tillatte overganger.
- Tillatt tidspunkt for overganger.

Vurderinger

Alternativ A betyr at det kun er én tidslinje per løper og kun behov for en allmenn overgangsregel. Dette alternativet antas å være den ryddigste ordningen for flertallet av norske klubber fordi regelen begrenser behovet for administrative og økonomiske forholdsregler (eksempelvis behovet for detaljerte kontrakter med løpere i klubben). Alternativ A er også det ryddigste når en skal definere hvilken klubb som er organisatorisk ansvarlig for løperen, noe det er behov for i forbindelse med landslag og økonomiske transaksjoner. For dem som er skeptiske til at løpere skal kunne "shoppe" det beste fra ulike klubber er også alternativ A det riktige.

Alternativ B vurderes å være det enkleste for arrangører, og ellers i forbindelse med konkurranser, fordi en kun trenger å holde oversikt over konkurranser i Norge. Alternativ B (og C) åpner for at utøvere kan få støtte fra, og styrket tilhørighet i, flere klubber samtidig, noe som kan øke utøveren sin mulighet til å realisere en toppidrettssatsning økonomisk og sportslig. Men for klubbene blir mye viktigere enn tidligere å innføre kontrakter mellom klubb og løper for å regulere forpliktelsene som følger med støtten som gis løperen. For norske klubber kan alternativ B gi muligheter til å beholde løpere som flytter ut av landet, ved at løpere kan representere den norske klubben i Norge og dermed være mer interessante for lokal media og lokale støttespillere.

Alternativ C antas å være uønsket av norske klubber.

Styrets syn

For klubbrepresentasjon mener styret alternativ A er den beste ordningen for flertallet av norske o-klubber, fordi dette gir dem bedre arbeidsforhold enn alternativene til å skape stabile klubb- og treningsmiljøer. Styret er også opptatt av de administrative utfordringen klubbene vil møte hvis det blir behov for utstrakt bruk av kontrakter omkring løperne og mener dette vil være dels negativt for o-sporten. For overganger mellom klubber mener styret at dette bør harmoniseres med de nordiske landene og derfor reguleres til periodene mellom sesongene (her menes vår og høst som separate sesonger). Styret mener at det kun bør tillates overganger mellom sesongene, dvs på datoene 1. februar og 1. august.

Startberettigelse i NM

I forlengelsen av saken om klubbrepresentasjon er det behov for oppfølging av reglene om startberettigelse i NM. Avhengig av hvilke regler en ønsker for startberettigelse i NM blir det nemlig behov for tilleggsbestemmelser til reglene for klubbrepresentasjon.

Det er 3 ulike hovedprinsipper som kan anvendes:

- D. Kun norske statsborgere er startberettiget.
- E. Norske statsborgere samt utenlandske løpere som er bosatt i Norge og løper for klubb tilsluttet NOF er startberettiget.
- F. Åpent mesterskap.

For alle de tre alternativene kan en i prinsippet velge om løperne må representere en klubb tilsluttet NOF eller om en kan representere andre/utenlandske klubber. I prinsippet kan en for alternativ E og F også velge at kun norske statsborgere skal kunne tildeles NM-medaljene.

Dagens norske regelverk innebærer alternativ E ovenfor med krav om bosted i Norge siden årsskiftet og gyldig medlemskap i norsk o-klubb, mens NM ultralang er alternativ F. Alle som er startberettiget kjemper om norgesmestertittelen og medaljene. Norge har praktisert alternativ E i mer enn 30 år. Forslag om innskjørpelse har tidligere hatt liten støtte. Vi har samme regler for NM senior, NM junior og Hovedløpet.

Ved alternativ D og E er det opp til arrangør om en tilbyr publikumsløp/gjesteklasse der andre kan prøve seg i samme løype som benyttet i NM-klassen.

Sveriges Orienteringsforbund vedtok i mars 2012 (med virkning fra og med 2013) en regel om at løpere ikke får delta i både svensk mesterskap og annet lands nasjonale mesterskap samme kalenderår. Denne regelen får i teorien konsekvenser for resultatlister tilbake i tid hvis en løper først deltar i SM og etterpå i NM, for da bryter løperen svensk regelverk ved deltakelse i NM(!) – og en eventuell diskvalifikasjon må vurderes for deltakelsen i SM. SOFT vedtok i juli 2013 å diskvalifisere to norske løpere fra SM i april slik at de blir fjernet fra resultatlistene i ettertid.

Norges Friidrettsforbund svarer følgende om sine NM:

- Norske statsborgere er alltid startberettiget uansett om de bosatt i Norge eller i utlandet.
- Utenlandske statsborgere kan etter søknad få dispensasjon dersom de har hatt sin permanente og primære bolig i minst 24 måneder ved påmeldingsfristen. Dispensasjonen er avhengig av en erklæring om at man i samme kalenderår ikke deltar for sitt andre hjemland eller noen av dets mesterskap. De må representere norsk klubb.
- Mesterskapene i hel- og halvmaraton, motbakke, innendørs, mangelkamp og for ungdom er åpne mesterskap som tillater utenlandske statsborgere å starte, men får ikke medaljer (unntak ungdom, hvor de får medaljer).

Norges Skiforbund svarer følgende om sine NM:

- I Skiforbundet er det er blanding av alternativ D og E.
- Norgesmesterskapet er åpent kun for norske statsborgere (noen unntak finnes, men det skal ganske mye til, det er ikke nok å være medlem av norsk klubb).
- Når det gjelder startberettigelse i selve rennet, så kan utenlandske statsborgere delta, enten de er medlem i norsk klubb eller ikke. Det betyr at de deltar i rennet, og figurerer på resultatlisten. Men de kan ikke bli Norgesmestre, ikke motta mesterskapsmedaljer etc. De får en vanlig rennpremie. NM-rennene er vanlige internasjonale (FIS-)renn, og som sådan kan alle registrerte utøvere delta. I prinsippet lages 2 separate resultatlister: En liste for selve rennet, hvor utlendingene er med, og en liste for NM hvor utlendingene er tatt ut.
- I NM stafett senior har vi ett unntak, hvor 1 utenlandske statsborger kan delta på ett stafettlag, under visse betingelser (må være medlem av klubben, og ikke ha vært med i nasjonale renn i sitt hjemland samme sesong).

Vurderinger

Alternativ D vil være innskjørpelse av dagens praksis og vil garantere at det kåres en Norgesmester med norsk statsborgerskap. En vil oppnå at utenlandske løpere ikke kan vinne NM i tillegg til nasjonale mesterskap i andre land, med unntak av dem som innehar dobbelt statsborgerskap.

Alternativ D vil åpne nye problemstillinger for NM stafett, NM junior og Hovedløpet, om det skal innføres enkelte unntak fra krav om norsk statsborgerskap for løpere som har sterk tilknytning til en norsk klubb. Eksempelvis har Finland regler som tillater at én av de fire løperne på stafettlag kan være utenlandsk løper. Alternativ D kan praktiseres slik skiforbundet gjør, at alle kan delta i konkurransen, men at det lages en egen NM-resultatliste med kun norske statsborgere. En kan altså ha en åpen konkurranse (alle konkurrerer om Norgescuppoeng), men NM-medaljer og diplomer går kun til norske statsborgere. I en slik løsning kan løpere føres opp med ulike klubb på de to resultatlistene, slik at en kan praktisere alternativ A fra forrige diskusjon samtidig som en NM-resultatliste kun består av norske klubbnavn. I et slikt kvasi-åpent mesterskap kan det inntreffe at Norgesmesteren ikke vant konkurransen, noe som muligens kan gi NM og NM-medaljene et redusert kvalitetsstempel.

Alternativ E er en løsning tilpasset virkeligheten der mange utenlandske løpere bor i Norge og representerer en norsk klubb, og dermed "hører hjemme" i Norge. Det er dog flere eksempler på at slike løpere har deltatt i både NM og nasjonalt mesterskap i sitt hjemland, noe som kan argumenteres at er mot intensjonen i at de får delta i NM.

Alternativ F gir i teorien flest deltakere, noe arrangørene sannsynligvis vil ønske seg av økonomiske grunner ettersom det ikke lenger er deltakerbegrensning i NM. Alternativ F gir også potensielt sterkest sportslig konkurranse ettersom også utenlandske løpere kan delta.

Styrets syn

For startberettigelse i NM mener styret at alternativ D, med en praksis der alle har adgang til konkurransen, men kun norske statsborgere kjemper om NM-plasseringer og Kongepokalen, kan være beste løsning. Dette gir et ryddig regelverk for NM, samtidig som alle løpere som "hører hjemme" i Norge kan delta i konkurransen. En slik løsning kan også være en mulighet til å oppnå felles praksis med våre naboland ettersom flere ønsker at løpere kun konkurrerer i ett nasjonalt mesterskap. For NM-stafett kan en vurdere å gjøre som Finland, tillate én utenlandsk løper på laget, eventuelt under forutsetning om at denne løperen ikke deltar i tilsvarende stafett i annet land.

Vedlegg

- Nordisk enighet i 2008 om klubbrepresentasjon.
- Tabell over situasjonen per 2013 i Finland, Norge og Sverige.